

Públic

L'ESCANDALOSA TERGIVERSACIÓ DE LA HISTÒRIA **EUROPEA (I L' ESPANYOLA)**

Vicenç Navarro

Catedràtic de Ciències Polítiques i Polítiques Públiques

Universitat Pompeu Fabra

9 de desembre del 2019

La dretanització del Parlament Europeu

Estem assistint avui a una dretanització del Parlament Europeu, així com d'altres institucions de l'establishment de la Unió Europea, les quals, en la seva suposada defensa dels drets humans, estan tergiversant la història d'aquest continent (inclosa la història d'Espanya) a uns nivells fins ara desconeguts en aquests fòrums. L'entrada a la Unió Europea dels Estats de l'est d'Europa, alguns governats per partits d'ultradreta, ha reforçat les dretes en aquest parlament (de manera similar a l'efecte que ha tingut la irrupció del partit d'ultradreta espanyola, Vox, a les Corts espanyoles), fet que ha generat uns comportaments que han

influenciat la gran majoria dels seus partits conservadors i liberals i també, sorprenentment, alguns partits progressistes. **El que va passar fa unes setmanes al Parlament Europeu n'és un exemple. Aquesta cambra acaba d'aprovar per àmplia majoria (535 vots a favor, 66 en contra i 52 abstencions) una resolució que condemna el comunisme, i encoratja els Estats membres de la Unió Europea que prohibeixin qualsevol expressió d'aquesta ideologia política, inclosos els seus símbols, ja que homologa comunisme amb nazisme,** tot subratllant que ambdós van ser igual de nocius per als drets humans, la defensa dels quals suposadament ha caracteritzat la Comunitat Europea, reflectida en el Parlament. En aquesta resolució, ***Importància de la memòria històrica europea per al futur d'Europa***, aprovada el 19 de setembre d'aquest any, **es condemna l'estalinisme i la ideologia comunista, considerada homologable al nazisme, i encoratja els Estats membres que prohibeixin la cultura i símbols de tots dos.** Aquesta homologació és un missatge que han promogut les dretes a Espanya, que ha assolit el seu màxim amb Vox, una dreta que ha intentat fins i tot **prohibir, vetar i sancionar qualsevol manifestació i memòria d'aquesta cultura i símbols polítics comunistes (fet que es va materialitzar, fa uns dies, amb l'enderroc, a Rivas Vaciamadrid, del monument a la que fou dirigent del Partit Comunista, Dolores Ibárruri, coneguda com "la Pasionaria").**

L'argumentari utilitzat pel Parlament Europeu per justificar la seva resolució anticomunista

Aquesta resolució anticomunista es va justificar amb una sèrie d'arguments **que denoten un profund desconeixement de la història d'Europa (i d'Espanya) i/o un fanatisme vergonyant**, que clarament desacrediten i posen en dubte la vocació democràtica que aquest parlament assumeix tenir. La seva condemna és a la Unió Soviètica, així com als partits comunistes que existeixen a Europa (i al món), promotors d'una ideologia homologable al nazisme, i encoratja la prohibició de qualsevol manifestació de la ideologia comunista, considerada intrínsecament nociva per als drets humans.

Tant en la seva argumentació com en la seva conclusió, es mostra una enorme ignorància i/o **extremisme que assoleixen la seva màxima expressió en la seva afirmació que la Unió Soviètica va ser la causant de la II Guerra Mundial**. I el que és sorprenent és que aquest document hagi estat aprovat **per la gran majoria del Parlament Europeu, inclòs el bloc socialista en què hi és el PSOE** (pel que es veu, encara submergit en la doctrina de la Guerra Freda que va fer tant de mal a les classes populars dels països europeus), **i els verds (excepte l'espanyol Ernest Urtasun)**. **Aquesta resolució només ha aconseguit el vot en contra del bloc d'esquerres, que inclou Unidas Podemos d'Espanya. És també**

part d'aquesta ideologia de la Guerra Freda que la resolució aprovada lloï i proposi reforçar i expandir l'OTAN, l'aliança militar, d'11 països l'any 1949, establerta i dirigida pel govern federal dels EUA, el qual va fer de l'anticomunisme l'eix central de la seva política exterior i va donar suport a tot tipus de dictadures feixistes en aquest continent "com a barrera per aturar l'expansió de la Unió Soviètica".

Aquesta mentalitat continua present a l'establishment de la Unió Europea, tal com es desprèn de les declaracions de la nova presidenta de la Comissió Europea, la conservadora alemanya **Ursula von der Leyen**, que dona un gran suport a l'OTAN. La millor prova de la falsedat de l'argument que l'OTAN defensava Europa davant de l'amenaça de la Unió Soviètica és que l'OTAN continua existint tot i que la Unió Soviètica ha deixat d'existir, i malgrat això, a partir d'aquella data l'OTAN ha augmentat de 12 a 29 membres, i s'ha expandit fins i tot a Colòmbia (i probablement a Brasil) a l'Amèrica Llatina. Ursula Von der Leyen, que acaba de presentar l'OTAN com a necessària per defensar els interessos dels drets humans de la UE, ignora o oculta que l'OTAN va intervenir a Iugoslàvia l'any 1999 sense cap autorització de les Nacions Unides, va intervenir a l'Afganistan l'any 2001 (a on encara està estancada), va envair Líbia l'any 2011 (creant una enorme emigració cap a Europa, amb molts morts a la Mar Mediterrània), va bombardejar població civil

a Kosovo, i un llarg etcètera. Al seu torn, **a Europa l'OTAN va ser un instrument que es va utilitzar per reprimir i eliminar moviments en defensa dels drets laborals i socials de les classes populars, com en els casos de Grècia, Portugal, Itàlia i Espanya.** En aquests països, els serveis secrets de l'OTAN van intentar destruir moviments i sindicats (dirigits per l'“enemic” comunista) que estaven lluitant per millorar el benestar de les poblacions. **En realitat, la dimensió social d'Europa –com a punt de referència de l'Estat del Benestar– va ser resultat de la pressió del bloc progressista i, en molts països, de les aliances de la socialdemocràcia amb els comunistes.**

Resposta a tantes falsedats: la Unió Soviètica va derrotar el nazisme a la II Guerra Mundial

Com va reconèixer fins i tot Winston Churchill, **la Unió Soviètica va ser la força determinant en la derrota del nazisme a Europa. No van ser els EUA (malgrat el que digui Hollywood) sinó la URSS la que va jugar un paper determinant en la derrota del nazisme a Europa.** Els EUA van jugar un paper clau en la victòria aliada enfront del nazisme i l'imperialisme japonès al Pacífic, però no a Europa. **Sense la URSS, el nazisme no hauria estat derrotat. 20 milions de ciutadans d'aquell país van morir a la II Guerra Mundial, davant dels poc més de 400.000 nord-americans.** La tergiversació tan grollera que apareix a l'argumentari de la resolució

del Parlament Europeu de la història d'Europa explica que, quan va tenir lloc la reunió que commemorava el 80è aniversari de l'inici de la II Guerra Mundial, **la majoria dels països (ni tan sols Rússia) que havien constituït la URSS no van ser convidats a l'acte de celebració.**

La Unió Soviètica va ajudar la II República Espanyola. No així els Estats suposadament democràtics

Abans de la II Guerra Mundial, **la Unió Soviètica va ser l'únic Estat (a més a més de Mèxic) que va ajudar la II República Espanyola. Cap dels Estats democràtics europeus la va ajudar quan es va produir el cop feixista** (que va guanyar gràcies a l'ajuda de l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista, i amb la inacció i passivitat dels Estats democràtics europeus), **el qual va establir una de les dictadures més cruels que hi hagi hagut a l'Europa del segle XX. En termes proporcionals, els assassinats polítics del règim feixista espanyol (com a percentatge de tota la població) van ser dels més grans que hi hagi hagut mai a Europa, i Espanya encara és el país que té (també en termes percentuals) més persones desaparegudes per causes polítiques després de Cambodja. I la força política que va liderar la lluita clandestina contra aquesta barbàrie va ser el Partit Comunista Espanyol,** amb una participació i compromís amb el desenvolupament d'un règim democràtic que van ser claus perquè es pogués establir la democràcia

a Espanya. I a d'altres països europeus democràtics, **els partits comunistes s'han distingit (juntament amb la socialdemocràcia) per la seva lluita en defensa dels drets de la classe treballadora, i s'han oposat en diverses ocasions a règims dictatorials ultradretans que han existit a Europa després de la II Guerra Mundial, com ho van ser els de Grècia, Portugal i Espanya. Posar aquests partits a la mateixa categoria que els partits nazis i feixistes és no només profundament injust, sinó també mostra d'un fanatisme anticomunista responsable d'enormes crims i violacions de drets humans que han tingut lloc al territori europeu durant el segle XX.**

Que ambdós sistemes –l'Alemanya nazi i la Unió Soviètica– fossin dictatorials no fa homologables les seves ideologies

L'argumentari emprat per aprovar aquesta resolució anticomunista se centra només en la dimensió repressiva de la Unió Soviètica, oculta la seva dimensió social i emancipadora, i sistemàticament atribueix la primera a la ideologia comunista i oblida la segona. La repressió que va caracteritzar l'estalinisme s'atribueix així a la ideologia comunista, raó suficient per prohibir-la. Ara bé, segons aquest raonament, el cristianisme també s'hauria de prohibir a Europa, ja que no hi ha hagut major causa de violació dels drets humans a la història d'Europa

que la utilització de la ideologia cristiana i els seus símbols per assassinar i reprimir brutalment les classes populars d'aquest continent. El cas del nacionalcatolicisme a Espanya (la versió espanyola del feixisme europeu) n'és un clar exemple.

En l'homologació del comunisme amb el nazisme **no apareix cap menció sobre la dimensió emancipadora que pugui tenir la primera ideologia i la seva posada en pràctica.** Si es fes així, seria difícil trobar alguna cosa d'emancipadora en la ideologia nazi, en la que explícitament es remarcava el supremacisme d'unes races sobre les altres, amb autoritat per eliminar-ne algunes, tot això per part d'un Estat que s'autodefinia com l'Estat Racial. No així en la ideologia comunista. **A la Unió Soviètica, la revolució bolxevic va suposar un gran progrés per a la seva població.** Tal com reconeix un dels economistes i analistes polítics més coneguts (i gens sospitós de tenir simpaties comunistes) avui al món, Thomas Piketty, en el seu darrer llibre *Capital e ideología* (pàg. 697 i 698):

"En comparación con el poder zarista, el régimen soviético no tuvo gran dificultad para mostrarse como portador de un proyecto más prometedor para el país, igualitario y al mismo tiempo modernizador. De hecho, a pesar de la represión y de la visión hiperestatal y ultracentralizada del régimen de propiedad y de la organización social y económica, es evidente que las inversiones públicas realizadas a lo largo del período 1920-1950 lograron modernizar profundamente el país e iniciar la recuperación del retraso acumulado con los países de Europa occidental. Fue el caso de las infraestructuras, de los medios de transporte y, sobre todo, de la alfabetización y la inversión educativa, científica y sanitaria en general. Las fuentes disponibles permiten comprobar que la concentración de renta y riqueza sufrió una fuerte reducción durante las primeras décadas de poder soviético en relación con el régimen zarista, todo ello en un contexto de mejora

relativa de las condiciones de vida en comparación con Europa occidental, al menos hasta la década de 1950."

Cap règim feixista no va aconseguir aquests canvis, ja que la seva finalitat no va ser canviar l'ordre economicosocial, sinó defensar-lo per tots els mitjans, inclòs el terror. En aquest sentit, cal denunciar els actes de violació dels drets polítics de la ciutadania comesos per les dictadures, però no s'ha d'oblidar el context en què van tenir lloc aquestes violacions i repressions.

La resolució ignora què vol dir Drets Humans

El Parlament Europeu sembla desconèixer la **Declaració de Drets Humans de les Nacions Unides, aprovada l'any 1948, la qual defineix les diferents dimensions dels drets humans, que inclouen des de drets econòmics (com ara el dret al treball i a una vida digna) als drets socials (com el dret a la sanitat i a l'educació), així com els drets cívics i polítics (el dret a la llibertat d'organització i d'expressió).** El president Roosevelt, que va ser el president més popular dels EUA, va emfatitzar la **necessitat de desenvolupar els drets humans en totes les seves dimensions.** I és important subratllar que va ser un moment de gran interès quan el president Obama, durant la seva visita a Cuba, va felicitar el **govern cubà pel desenvolupament dels drets**

econòmics i socials en aquell país, i va criticar l'absència dels drets civils i polítics, tot subratllant l'enorme importància que tenien aquests drets. Ara bé, és important assenyalar que a la declaració anterior va afegir que acceptava **la crítica que podria fer-se als EUA per les limitacions en el desenvolupament dels primers drets (els econòmics i socials) en aquest país.** Seria aconsellable que els qui van donar suport a aquesta resolució llegissin el discurs del president Obama.

Homologar la repressió de la URSS amb la del nazisme (que no tenia elements progressistes emancipadors) perquè ambdós règims eren dictadures altament repressives és no només oblidar el motiu i la raó d'aquella repressió, sinó oblidar la dimensió progressista que va tenir la URSS. Com bé assenyala Enzo Traverso al seu article *El totalitarismo. Usos y Abusos de un concepto*, la revolució bolxevic significava el canvi profund d'unes estructures –el tzarisme– que era necessari que desapareguessin per desenvolupar un potencial emancipador. **La violència emprada, extrema en el cas de l'estalinisme, ha de ser denunciada, però tot i ser denunciable, no es pot homologar a la violència del nazisme, ja que aquest (així com el feixisme) va emprar el terrorisme per defensar unes estructures econòmiques profundament opressives. De nou, el cas d'Espanya en va ser un clar exemple.**

En aquest sentit, cal subratllar que **les diferències entre els nous feixismes (definites erròniament com a populismes d'ultradreta) es basen més en les polítiques econòmiques promogudes per aquests partits –l'estatisme del partit de Le Pen a França, diferent del neoliberalisme extrem de Vox a Espanya- que no en la seva funció i ideologia, que és la de defensar a ultrança els grups econòmics i financers existents a cada país, cosa que oculten amb un nacionalisme extrem, excloent, classista, racista i masclista, cabdillista, autoritari i antidemocràtic.**

La necessària denúncia i crítica a l'estalinisme no pot ser motiu de tergiversació del que va aconseguir el comunisme (malgrat els seus errors) al segle XX

Pel que fa a la Unió Soviètica, cal denunciar la dimensió repressiva que va tenir el comunisme soviètic. El punt feble del sistema soviètic va ser que el Partit Comunista es va transformar en **Estat, i es van crear les bases perquè aparegués una nova classe governant que, en absència de sistemes de control democràtic, es va transformar en un règim que, tot i que continuava amb la retòrica socialista, va ocultar una nova societat de classes, i la Unió Soviètica en va ser un exemple a partir dels anys 60.** Ho vaig documentar al meu llibre ***Medicine and***

Social Security in the USSR*, raó per la qual vaig ser declarat *persona non grata* en aquell país i que els meus llibres fossin confiscats a la frontera quan algú els portava a la URSS governada pel Sr. Breznev. I aquest ha estat el punt feble de la URSS. Però el fet que passés això –confondre comunisme amb estalinisme– no pot ser utilitzat per homologar comunisme amb nazisme. El fet que tant el nazisme com l'estalinisme fossin dictadures – quelcom que cal denunciar- no permet homologar-les, ja que les ideologies que les sostenien eren oposades. Dir que la dictadura a Cuba és homologable a la dictadura de Pinochet, i amb això **concloure que el comunisme és homologable al feixisme, és ignorar l'enorme diferència en la qualitat de vida de les classes populars –la majoria de la població– a Cuba (amb universalitat de drets laborals i socials) i al Xile de Pinochet, una dictadura feixista d'orientació neoliberal (orientació aquesta última que domina al Parlament Europeu) on la qualitat de vida va empitjorar enormement, raó per la qual la població xilena ha sortit ara als carrers (tot i portar ja gairebé 30 anys de democràcia). Qualsevol analista que compari les ideologies veurà que, almenys en teoria, una d'elles proposa solidaritat i extensió de drets. El nazisme, en canvi, amb el seu èmfasi en l'imperi, el nacionalisme excloent, el classisme, el racisme i el masclisme, proposa el contrari.*